

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-07264-015
Otsuse kuupäev	28. sept 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	forsatek OÜ, 14972913
Tarbija nõue	Ostuhinna tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	14. sept 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Osühingul Forsatek tagastada tarbijale 500,00 (viissada) eurot. Tarbija nõudmisel maksta raha välja koos VÕS §-s 113 lg 1 ettenähtud määras arvestatud viivitusintressidega.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kauplejal teatada 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija ja Forsatek OÜ sõlmisid 18.märtsil 2022 tarbija elukohas osamaksetega tasumise müügilepingu L89008065521, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda tarbijale üle kuivaurupuhasti (PRO) ja tarbija võttis enesele kohustuse tasuda ostuhind 1 560,00 eurot. Tarbija tasus lepingu sõlmimisel kauplejale 500,00 eurot. Müügieseme valdus anti tarbijale üle lepingu sõlmimisega samaaegselt.

Koheselt maksmata ostuhinna tasumiseks vormistas kaupleja samaaegselt müügilepinguga krediitilepingu AS-ga Inbank Finance, millega võeti tarbijale täiendavalt kohustus maksta lepingu sõlmimise tasu, lepingu haldamise tasu ja maksta intressi. Kohustus krediidiandja ees tekkis kogusummas 1 216,23 eurot (krediidi kulukuse määr 29,91); maksekohustuse täitmine pidi toimuma maksegraafiku alusel 12 kuu kestel igakuise maksega 101,36 eurot.

28.märtsi 2022 e-kirjaga teatas tarbija kauplejale lepingust taganemisest; kaupleja kinnitas taganemisavalduse saamist 29.märtsi 2022 e-kirjaga.

Tarbija väidab, et on lepingust õiguspäraselt taganenud ning on valmis müügieseme kauplejale üle andma. Tarbija nõuab kauplejalt 500,00 euro tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tarbija ei ole täitnud müügieseme tagastamise kohustust.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 51 lg 1 alusel lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud tõendite ja sekretariaadi kogutud teabe alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune võlasuhe müügilepingul, mis on sõlmitud tarbija elukohas.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 järgi kohustub müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ostjale ülemineku, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu. Lepingute sõlmimise viisist lähtuvalt kuuluvad kohaldamisele ka väljaspool kaupleja äriruume sõlmitavatele lepingutele ettenähtud sätted (VÕS §-d 46-51).

Poolte selgitused kattuvad selles, et kaupleja pakkus tarbijale müügieset, so aurupuhastit 18.märtsil 2022 tarbija elukohas. Vaidlust ei ole ka selles, et lepingu sõlmimise protsess algas kaupleja ettepanekuga (väidetavalt oli tarbija loosiga võitnud tasuta diivani puhastamise õiguse).

Komisjonile on esitatud kaupleja poolt eelnevalt väljatöötatud müügileping L8900 (1. lk), Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabeleht ja lepingu lisa 1 (taganemisõiguse selgitused) ning kaupleja arve 22034504. Osundatud dokumentidest järeldab komisjon, et müügilepinguga samaaegselt sõlmiti tarbijakrediidileping (VÕS § 405). Tarbija on dokumendid allkirjastanud. Kaupleja tüüptingimused on muutunud lepingu osaks (VÕS § 37).

Poolte selgitused kattuvad ka selles, et tarbija teatas kauplejale 28.märtsil 2022 lepingust taganemisest. Edasisest kirjavahetusest saab komisjon aru, et kaupleja arvates lõpeb leping siis, kui tarbija on tagastanud kaupleja poolt üleantud aurupuhasti. Komisjon kauplejaga ei nõustu.

Komisjon selgitab kauplejale, et lepingu lisa 1 sisalduvad taganemisõiguse selgitused ei ole seadusega kooskõlas; osa tingimustest ei ole aga lepingu sõlmimise asjaolusid arvestades kõnealusel juhul kohaldatavad.

VÕS § 48 lg 1 järgi peab kaupleja väljaspool äriruume sõlmitava lepingu puhul selgitama seaduses ettenähtud ulatuses (VÕS § 49 lg 2') tarbijale muu hulgas lepingust taganemise õiguse olemasolu, selle kasutamise tingimusi, tähtaega ja korda (p 12). Tarbijale selgitatav teave peab olema esitatud loetavalt ning lihtsas ja arusaadavas keeles (lg 2). VÕS § 49 lg 1 järgi on tarbijal õigus väljaspool äriruume sõlmitavast lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul.

Komisjon arvates ei ole kaupleja seadusest tulenevaid nõudeid täitnud. Kaupleja ettevalmistatud lepingu lisa 1 p 8.1 antud selgitus on vastuoluline. Lause alguses on märgitud, et „Tarbijal on õigus põhjust avaldamata lepingust taganeda ...”, kuid sama lause teises osas nõutakse tarbijalt taganemisavalduses „... täpse taganemise põhjuse ...” kirjeldamist. Sellisel kujul antud selgitusest võib tavalise tähelepanelikkuse aru saada, et lepingust taganemine eeldab põhjuse olemasolu. Põhjuse täpse kirjeldamise nõue võib motiveerida tarbijat taganemisavalduse esitamisest loobuma.

Kaupleja on õigesti selgitanud, et taganemisõiguse perioodi kestel tuleks hoiduda toote kasutamisest muul viisil, kui seda saab teha tavapärasel viisil (p 8.4); on õige, et muul viisil toote kasutamisest tingitud väärtuse vähenemise eest vastutab tarbija. VÕS § 49' lg 3

järgi vastutab tarbija tagastamisele kuuluva asja väärtuse vähenemise eest üksnes juhul, kui ta on asja kasutanud muul viisil, kui on vaja asja olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks.

Õige ei ole aga kaupleja selgitus selles, et tarbijal lasub kohustus hüvitada kasutatud tarviku maksumus kaupleja hinnakirja alusel. Hinnakirja kantud tarviku maksumust on kauplejal hüvitisena õigus nõuda üksnes juhul, kui vastav tarvik on läinud kaotsi või muutunud väärtusetuks. Muul juhul lasub tarbijal kohustus kompenseerida vaid tarviku väärtuse vähenemisele vastav osa. Tarbijale üleantud toote väärtuse vähenemist ja selle ulatust perioodil, kui toode oli tarbija valduses, peab tõendama kaupleja.

Ühtse praktika tagamiseks selgitab komisjon kauplejale, et kui tarbijale osutati diivani puhastamise teenust (loterii võitu) müügiesemeks olnud aurupuhastiga või kui müügieset kasutati muul viisil enne lepingu sõlmimist, on tegemist müügieseme tutvustamisega kaupleja juhendamise ja kontrolli all ning sellest tingitud väärtuse vähenemist ei saa hiljem käsitada tarbijapoolse müügieseme kasutamise tagajärjena. Kui sellise esitluse käigus kasutatakse toodet ulatuses ja viisil, mis ületab tavapärase poe võimalusi, ei vasta müügieseme omadused juba tarbijale asja üleandmise ajal uueväärse toote omadustele ja kauplejal puudub õigus nõuda tarbijalt uueväärse toote tagastamist.

Kaupleja on kinnitanud tarbija avalduse kättesaamist 29.märtsil 2022, millest saab järeldada, et kauplejal oli võimalus taganemisavalduse sisuga tutvuda. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 järgi muutub kindlale isikule tehtud tahteavaldus kehtivaks selle kättesaamisega; tahteavaldus loetakse kättesaaduks, kui see on saadetud saajale ja saajal on olnud mõistlik võimalus sellega tutvuda.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija on seaduses ettenähtud tähtaja kestel kasutanud lepingust taganemise õigust. Õige ei ole kaupleja arusaam selles, et leping kehtib kuni asja tagastamiseni. Tarbija 28.märtsi 2022 avaldus lõpetas 18.märtsil 2022 tarbija elukohas sõlmitud müügilepingu ja sellega seotud krediidilepingu ning pooled vabanesid edasisest lepingu täitmise kohustusest. VÕS § 188 järgi lõpetab lepingust taganemise tahteavaldus lepingu; tegemist on ühepoolse kujundusõigusega, mis ei vaja teise poole nõustumust. Lepingu lõppemisega tekkis poolte vahel tagasitaitmissuhe, mille sisuks on poolte õigused ja kohustused lepingu alusel üleantu väljanõudmises (tagastamises) ja/või väärtuse hüvitamises.

Komisjon ei nõustu kauplejaga ka selles, et tarbijal lasus kohustus toimetada müügiese kaupleja asukohta. Kaupleja tüüptingimuste p-d 8.5 ja 8.6 ei ole tulenevalt müügilepingu sõlmimise viisist kohaldatavad ning lähtuda tuleb VÕS §-s 49'''' lg 2 sätestatust. Seadusest tulenevalt ei lasu tarbijal asja tagastamise kohustust, kui müügiese on toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal ja seda ei saa asja olemuse tõttu tavaliselt postiga tagasi saata. Sellises olukorras toimetab kaupleja toote ära omal kulul. Vaidlust ei ole selles, et kaupleja tegi pakkumuse, sõlmis lepingu ja andis aurupuhasti üle tarbija elukohas; kaupleja ei ole tõendanud, et aurupuhasti tagastamine oluks võimalik tavapärase postiga.

Vaidlust ei ole ka selles, et tarbija oli valmis ostetud toote kauplejale oma elukohas tagasi andma. Seega tuleb lugeda, et tarbija on toote tagastamise kohustuse täitnud, kui ta on teatanud kauplejale asja tagastamise soovist ja teinud kauplejale võimalikuks toote kättesaamise. Tehingu asjaolusid ja tagasitaitmissuhte toiminguid arvestades lasub müügieseme tagasi võtmisele kaasneva kulu kandmise kohustus kauplejal.

Komisjon selgitab, et toote tagasi võtmine (restitutsiooni nõue) on kaupleja õigus, mitte kohustus ning komisjonil puudub alus kohustada kauplejat endale kuuluvat vara tarbija juurest ära tooma. Siiski peab komisjon vajalikuks selgitada tarbijale, et tarbijal lasub mõistliku aja kestel hoolekohustus kaupleja vara säilimise eest ja kohustus anda kauplejale toode kauplejaga kokkulepitud ajal üle.

VÕS § 49'' lg 1 järgi lasub kauplejal kohustus tagastada lepingust taganemise korral tarbijale ostuhind viivitamata, kuid mitte hiljem, kui 14 päeva möödumisel. Üldjuhul on kauplejal õigus väljamakse tegemisest keelduda seni, kuni tarbija on tagastanud lepingu esemeks olnud toote. Tarbija elukohas sõlmitud lepingu puhul kehtib väljamakse tegemisest keeldumise õigus üksnes juhul, kui tarbija keeldub kauplejal toodet samas asukohas tagasi andmast.

Komisjoni arvates ei ole kaupleja selgitused toote äratoomise kulutuste ebaotstarbekkusest tõsiseltvõetavad. Sellesuunalised kulutused ei saa olla suuremad, kui kaupleja pidas õigeaks teha toote tarbija elukohta viimiseks.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija avaldus tuleb rahuldada. Kaupleja peab tagastama tarbijalt saadud raha, so 500,00 eurot. Tarbijaga sõlmitud krediidilepingust ei tohi nõuda intresse ega muude kulude tasumist.

VÕS § 56' lg 1 järgi pidi kaupleja raha tagastama 14. päeva jooksul arvates lepingust taganemise avalduse kätte saamisest (29.03.2022). Seega langes kaupleja rahalise kohustuse täitmisega viivitusse 13.aprillist 2022. Tarbijal on õigus nõuda kauplejalt viivitusintresside tasumist seadusjärgse viivitusintressi määras.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/